

قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی

از قلمرو جمهوری اسلامی ایران

قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران:

ماده ۱ - ترانزیت خارجی کالا عبارت از سلسله‌مراحل است که طی آن کالایی از مبادی خارجی به مقصد کشور ثالث و یا نگهداری آن در مناطق حراست شده و ترتیب حمل تدریجی آن به تقاضای صاحب کالا از قلمرو جمهوری اسلامی ایران از یک نقطه مرزی کشور وارد و مآلا از همان نقطه یا از دیگر نقاط مرزی کشور خارج می‌گردد.

تبصره - آن میزان از کالاهایی که وارد مناطق حراست شده می‌شوند در صورتی که تقاضای حمل آن به مقاصد داخل کشور توسط صاحب کالا داده‌شود تابع مقررات و ضوابط کالاهای وارده به کشور خواهد بود.

ماده ۲ - به منظور انتظام امور ترانزیت کشور و برقراری تسهیلات لازم در توزیع منطقه‌ای کالاهای ترانزیتی و تحصیل عایدات حاصل از این انتظام، هر یک از پایانه‌ها باربری ایستگاه‌های راه‌آهن و فرودگاه‌ها که بر حسب تقاضای وزارت راه و ترابری و تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و یا رعایت مقررات و ضوابط مربوطه، محوطه‌های گمرکی شناخته شود و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به ایجاد تسهیلات در مناطق فوق اقدام نماید.

ماده ۳ - ترانزیت خارجی کالاهایی که به کشور وارد می‌گردند در حدود قراردادهای موافقت‌نامه‌های منعقد شده بین دولت‌های طرفین نیاز به کسب هیچگونه مجوزی ندارند، مگر این که بنا بر علل امنیتی و مذهبی ورود آن به کشور ممنوع باشد.

تبصره ۱ - فهرست کالاهای ممنوعه برای ترانزیت خارجی توسط شورای امنیت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲ - ترانزیت خارجی محمولات دامی و نباتی و شیمیایی منوط به کسب مجوز مراجع مربوطه خواهد بود.

ماده ۴ - کالاها و کانتینرهای حامل کالا که تحت عنوان ترانزیت خارجی از کشور عبور می‌کنند، جزء واردات و صادرات قطعی محسوب نمی‌گردند و از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض معاف است لکن مشمول پرداخت هزینه‌های گمرکی و عملیاتی خواهند بود، مگر اینکه در موافقت‌نامه ترانزیتی بین دولت با کشورهای دیگر یا موافقت‌نامه‌های گمرکی و حمل و نقل بین‌المللی، مقررات خاصی برای آن‌ها تعیین شده یا بشود که در این صورت کالای ترانزیتی تابع همان مقرراتی خواهد بود که در موافقت‌نامه‌های مربوط تعیین شده است.

ماده ۵ - کلیه کالاهای ترانزیت خارجی که توسط شرکت‌های سهامی حمل و نقل بین‌المللی ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و ترابری حمل می‌گردند، از نظر سپردن وجه‌الضمان در حکم کالای مجاز تلقی شده، تضمین بانکی و یا

ضمانت‌نامه‌های تضامنی بانکی شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی و یا بیمه‌نامه‌های معتبر به جای وجه‌الضمان ترانزیت پذیرفته می‌شود.

ماده ۶ - هر گاه کالای ترانزیت خارجی تا پایان مدت اعتبار پروانه به گمرکات خروجی تحویل و یا از مرزهای کشور خارج شود، ترانزیت خاتمه‌یافته تلقی گردیده و گمرک مکلف به تسویه تضمین دریافتی خواهد بود.

ماده ۷ - گمرکات و سازمان‌های ذیربط مکلف‌اند انبار و محوطه‌های کافی و مناسب جهت تخلیه و نگهداری کالاهای خارجی با دریافت هزینه‌ها طبق مقررات مربوطه تخصیص دهند. تغییرات بسته‌بندی و یا تکمیل کالاهای ترانزیتی با نظارت مقامات گمرکی امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۸ - کانتینرهای حامل کالا به عنوان محفظه تلقی و از پرداخت سود و عوارض گمرکی معاف بوده و گمرک صرفاً به ثبت آمار ورود و خروج آن‌ها اقدام می‌نماید.

ماده ۹ - کانتینرهایی که با پلمب اولیه وارد می‌گردند بدون نیاز به ارزیابی محتویات توسط سرویس ارزیابی و در خروج از گمرک فقط با مطابقت اسناد و اظهارنامه با الصاق پلمب اضافی گمرک با صدور پروانه ترانزیت می‌گردند.

تبصره - در موارد استثنایی که ظن قوی برای گمرکات و نیروی انتظامی وجود دارد، فک پلمب و ارزیابی محتویات و پلمب مجدد با تنظیم صورت‌مجلسی حاوی نتیجه بررسی و شماره‌های کانتینر و پلمب‌های قبلی و جدید بلامانع است. در هر صورت حضور نماینده گمرک الزامی است.

ماده ۱۰ - در مواردی که تعهد حمل کالای ترانزیتی با کانتینر تا مبادی ورودی است، گمرکات و سازمان‌های ذیربط موظف‌اند تسهیلات لازم جهت تخلیه کالا در اماکن گمرکی و یا انتقال کالا از کانتینر به کامیون و یا واگن و یا هواپیما را فراهم نمایند.

ماده ۱۱ - حتی‌المقدور قبل از تخلیه کالا از وسیله حمل، گمرک با قبول اظهارنامه به ضمیمه اسناد و ترخیصیه در انجام عملیات ترانزیت تسریع و ضمن اخذ تعهد از شرکت حمل تشریفات اداری و حسابداری را به بعد از خروج کالا از گمرکات و بنادر موکول می‌نماید.

ماده ۱۲ - وضع هر گونه عوارض به کالاهای ترانزیتی به پیشنهاد شورای عالی هماهنگی ترابری و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۳ - به منظور استفاده هر چه بیشتر از ناوگان حمل و نقل کشور و در صورت نیاز به استفاده از وسائل نقلیه خارجی جاده‌ای جهت ترانزیت کالا از کشور، آیین‌نامه مربوطه با پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴ - وزارت راه و ترابری موجبات انعقاد قراردادهای دو جانبه و اعمال همکاری‌های منطقه‌ای که در تسهیل ترانزیت مؤثر است را فراهم خواهد نمود.

ماده ۱۵ - وزارت راه و ترابری نسبت به ایجاد هماهنگی بین مقررات ترانزیت کشور با ضوابط جاری حمل و نقل بین‌المللی را از طرق پیوستن به موافقت‌نامه‌های بین‌المللی، ارتباط با سازمان‌های جهانی و ترویج حمل و نقل کانتینری و چند وجهی اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۶ - تردد کامیون‌های تحت پوشش کارنه تیر در کشور نیازی به ارائه کارنه دو پاساژ نداشته و جهت تردد وسائل نقلیه فاقد کارنه تیر، تعهد کتبی شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایرانی دارای مجوز از وزارت راه و ترابری کفایت می‌نماید.

ماده ۱۷ - به منظور هماهنگی و یکنواختی ضوابط ترانزیت کالاهای نباتی و دامی، وزارتین جهاد سازندگی و کشاورزی می‌بایست در اسرع وقت تفاهات لازم با کشورهای در طول مسیر را به عمل آورند.

ماده ۱۸ - وزارتین جهاد سازندگی و کشاورزی موظفاند پستهای قرنطینه دامی و نباتی در محل گمرکات مبادی ورودی و خروجی دائر نموده و کلیه امور مربوط به قرنطینه در آن پست‌ها انجام پذیرد.

ماده ۱۹ - گمرک جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران می‌بایست موجبات ترانزیت کالاهای تحت پوشش کارنه تیر در کلیه مبادی ورودی و خروجی گمرکات داخلی را فراهم نمایند.

ماده ۲۰ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است حمایت‌های مالی و اعتباری از شرکت‌ها حمل و نقل بین‌المللی ایرانی که در امر ترانزیت فعال می‌باشند به عمل آورد.

تبصره - وزارت راه و ترابری با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران روش‌های حمایتی را تعیین و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه خواهد نمود.

ماده ۲۱ - اداره گذرنامه مکلف است گذرنامه و دفترچه خروجی مربوط به رانندگان ایرانی که در خطوط بین‌المللی به جابجایی کالاهای ترانزیتی فعالیت می‌نمایند را ظرف مهلت مقرر با پیشنهاد و تأیید سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور و با رعایت قوانین و مقررات مربوطی صادر نماید.

ماده ۲۲ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف مهلت مقرر با رعایت قوانین و مقررات مربوطه نسبت به صدور گواهینامه بین‌المللی، پلاک ترانزیت و دفترچه مالکیت برای رانندگان و کامیون‌هایی که قصد فعالیت در خطوط بین‌المللی دارند، با پیشنهاد سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور صادر نماید.

ماده ۲۳ - سازمان حمل و نقل و پایانه‌ها با توجه به موقعیت زمانی و مکانی، مسیرهای مشخصی را با هماهنگی وزارت کشور جهت ترانزیت جاده‌ای تعیین و نیروی انتظامی موظف است کنترل‌های لازم را به عمل آورد.

ماده ۲۴ - هزینه اجرایی این قانون از محل درآمدهای حاصله موضوع این قانون تأمین می‌گردد.

ماده ۲۵ - از تاریخ ابلاغ این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

ماده ۲۶ - شرایط عمومی اظهار و انجام تشریفات گمرکی و اسنادی که باید ارائه گردد و سایر امور مربوطه با رعایت حداکثر تسهیلات در آیین نامه اجرایی این قانون که حداکثر ظرف مهلت سه ماه از تصویب این قانون توسط وزارتخانه های راه و ترابری، امور اقتصادی و دارایی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تعیین می گردد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و چهار تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و دوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴،۱۲،۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی

از قلمرو جمهوری اسلامی ایران

مقدمه :

فصل اول : تعاریف و کلیات

فصل دوم : شرایط عمومی

مقدمه

وزارت راه ترابری - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۵/۱۸ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۳۰۲۱/۱۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۵ وزارتخانه های راه و ترابری امور اقتصادی و دارایی و کشور به استناد ماده (۲۶) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۴ - آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرط زیر تصویب نمود :

آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی

از قلمرو جمهوری اسلامی ایران

فصل اول : تعاریف و کلیات

ماده ۱- اصطلاحات به کاربرده شده در قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران - که از این پس در این آیین نامه قانون نامیده می شود - و این آیین نامه به شرط زیر تعریف می گردند:

الف - اظهارنامه عبور خارجی :

عبارت است از برگه ای (فرمی) چاپی که توسط گمرک جمهور اسلامی ایران چاپ شده و جهت اظهار کالاهای عبوری خارجی مورد استفاده قرار میگیرد.

ب - اظهارنامه اجمالی کالای عبوری :

عبارت است از برگه ای (فرمی) چاپی جهت اظهار اجمالی کالا که در بدو ورود آن توسط هدایت کننده وسیله حمل یا نماینده شرکت حمل و نقل و یا نماینده راه آهن به گمرک یا بندر یا فرودگاه حسب مورد تسلیم می گردد.

پ - اظهار کالای عبوری :

عبارت است از ذکر اوصاف و مشخصات کامل کالا در اظهارنامه تسلیمی که جهت عبور خارجی کالا به گمرک ارایه می گردد.

ت - اظهار اجمالی کالای عبوری :

عبارت است از ذکر مشخصات کلی کالا که در اظهارنامه اجمالی به گمرک یا بندر ارایه می گردد.

ث - ترخیصیه کالای عبوری :

عبارت است از سند حواله تحویل کالا به صاحب آن یا عبور دهنده که از سوی متصدی حمل و یا نماینده وی به عنوان گمرک با رعایت ضوابط و مقررات مربوط صادر میگردد.

ج - پروانه عبور خارجی :

عبارت است از نسخه دوم اظهارنامه عبور خارجی که توسط ادارات گمرک تایید و صادر میگردد.

چ - بارنامه

عبارتست از مبین مالکیت کالا که حمل کننده یا نماینده وی پس از وصول کالا صادر مینماید و حاکی از حمل کالای معینی از یک نقطه (مبدا حمل) به نقطه دیگر (مقصد حمل) با وسیله حمل مورد توافق (کشتی , کامیون , قطار , هواپیما و یا ترکیبی از آنها) در مقابل کرایه حمل معین می باشد.

ع - داده های الکترونیکی :

عبارت است از متن یا پرونجاهی (فایل) اطلاعاتی که از طریق شبکه رایانه ای با دیسک نوری یا فلاپی به منظور تسریع در امور جاری عبور کالا تحت استاندارد و نمونه (فرمت) شناخته شده بین المللی همراه با اعمال سیستم امنیتی بر روی اینگونه پرونجاها (فایلها) و امکان احراز هویت فرستنده و گیرنده تبادل می گردد.

خ - وجه اضمآن :

عبارت است از ودیعه نقدی یا ضمانت نامه بانکی به صورت فردی یا جمعی تضامنی با بیمه نامه که به منظور تضمین انجام تعهدات گمرکی کالای عبوری از طرف عبور دهنده به گمرک تودیع می شود.

تبصره - تعریف سایر اصطلاحاتی که در این ماده ذکر نشده است تابع مقررات مربوط می باشد.

ماده ۲- حمل و نقل کالای عبوری از قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران منحصر به یک وسیله خاص نبوده و حمل آنها با وسایط نقلیه گوناگون اعم از کشتی , کامیون , قطار , هواپیما و لوله ترکیبی از آنها (حمل مرکب) تحت ضوابط این آیین نامه مجاز باشد.

ماده ۳- دستگاههای ذیربط می توانند اوراق و اسناد اشاره شده در متن این آیین نامه که می تواند بطور الکترونیکی مبادله شود

را بپذیرند و اینگونه اسناد الکترونیکی دارای ارزش و اعتبار اسناد کاغذی مشابه می باشد.

ماده ۴- گمرک موظف است حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اعلام شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در پایانه های باربری و ایستگاههای راه آهن و فرودگاههایی که امکان گمرکی شناخته می شوند در صورت آماده شدن امکانات تخلیه بارگیری و منازل سازمانی در حد نیاز به پیشنهاد گمرک و تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور نسبت به استقرار پرسنل موردنیاز در این اماکن اقدام نماید.

تبصره ۱- تامین امکانات به شرط فوق برعهده سازمان متقاضی ایجاد محوطه گمرکی خواهد بود.

تبصره ۲- گمرک می تواند به اشخاص حقیقی و حقوقی که دارای امکانات لازم جهت تخلیه و بارگیری و نگهداری کالای عبوری در ادارات گمرک ورودی و خروجی می باشند. محوز لازم جهت تخلیه و بارگیری و انبارداری کالای عبوری صادر نماید. ماده ۵- عبور کالا از قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران در حدود قراردادها و موافقتنامه های منعقد شده بین دولتها طرفین تابع همان مقرراتی خواهد بود که در قراردادهای منعقد شده آمده است مگر آنکه بنا بر علل امنیتی و مذهبی ورود آن به کشور ممنوع باشد.

تبصره - عبور کالاهای عبوری سایر کشورهایی که با کشور جمهوری اسلامی ایران قرارداد کالا ندارند و یا مواردی که در توافقنامه های طرفین دیده نشده باشد تابع قانون و این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۶- فهرست کالاهای ممنوعه حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از تصویب این آیین نامه توسط شورای امنیت کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱: هرگونه کاهش یا افزایش در ارقام اعلام شده به پیشنهاد شورای امنیت و تصویب هیات وزیران خواهد بود.

تبصره ۲: ممنوعیت عبور اقلام افزایشی سه ماه پس از ابلاغ قابل اجرا می باشد.

ماده ۷- عبور دام و نبات و مواد و محصولات خام دامی و نباتی که به موجب قانون نیاز به اخذ قرنطینه دامی و نباتی دارد منوط به اخذ مجوز یاد شده است. فهرست کالاهایی که نیاز به اخذ مجوز قرنطینه دامی و نباتی دارد توسط سازمانهای ذیربط تنظیم و ضمن اعلام به سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور جهت اطلاع عبور دهندگان کالا منتشر می گردد.

ماده ۸- برای عبور مواد شیمیایی منفجره و مخدر زیر نیاز به اخذ مجوز از دستگاههای نام برده شده ذیل می باشد:

الف - عناصر شیمیایی رادیو اکتیو :

پرومتیوم , پولونیوم , استات , رادون , فرانسیم , رادیوم , اکتینیوم , پروتاکتی نیوم , نیپونیوم , آمرسیوم و سایر عناصر با

شماره اتمی بالاتر همچنین سایر مواد رادیو اکتیو طبق فهرستی که سازمان انرژی اتمی ایران اعلام می نماید از سازمان یاد شده.

ب - دینامیت و سیار مواد قابل انفجار مانند فتیله ، چاشنی ، کپسولهای قابل انفجار و آتش زا از وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح .

ج - مواد مخدر و مواد سمی و ساکارین و مواد ساکارین دارد و بلودومیتیلن که مصرف پزشکی داشته باشد از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی (اداره کل نظارت بر مواد مخدر).

ماده ۹- وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی موظفند جهت عبور کالاهای خارجی که نیاز به قرنطینه و صدور مجوز دارند با استقرار امکانات مورد لزوم در مرزهای مجاز کشور در کوتاهترین زمان ممکن نسبت به صدور مجوز لازم اقدام نمایند.

ماده ۱۰- عبور کالای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران منوط به سپردن وجه الضمان به شرط زیر خواهد بود:

الف - در مورد کالاهای مجاز مبلغی معادل حقوق گمرکی ، سود بازرگانی و عوارضی که به واردات قطعی آن کالا تعلق می گیرد.

ب - در مورد کالای مجاز مشروط و ممنوالورود مبلغی معادل حقوق گمرکی ، سود بازرگانی ، عوارض و سه برابر ارزش کالا. تبصره ۱- در صورت عدم خروج کالا و انطباق مورد با موازین قاچاق ، صرف نظر از میزان وجه الضمان تودیع شده شرکتهای حمل و نقل یا اشخاص مشمول مجازاتهای مندرج در قوانین مربوط خواهند بود.

تبصره ۲- میزان وجه الضمان تودיעی توسط شرکتهای حمل و نقل بین المللی ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و ترابری ، معادل حقوق گمرکی ، سود بازرگانی و عوارض کالای عبوری می باشد.

تبصره ۳- در مواردی که کالای عبوری توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران تا مرز خروجی با بارنامه بین المللی حمل و با تنظیم اظهارنامه و تعهد کتبی توسط راه آهن انجام می شود ، نیاز به سپردن وجه الضمان نمی باشد.

تبصره ۴- وجه الضمان موضوع این ماده به صورت سپرده نقدی ، ضمانت نامه بانکی بوده و برای شرکتهای حمل و نقل بین المللی موضوع تبصره (۲) این ماده علاوه بر موارد فوق ضمانت نامه های تضامنی بانکی یا بیمه نامه های معتبر به جای وجه الضمان عبور کالا پذیرفته می شود.

تبصره ۵- اخذ وجه الضمان به میزان فوق مانع از وصول جرایم و بقیه حقوق دولت وفق مقررات مربوط در صورت بروز تخلف و قاچاق نخواهد بود.

ماده ۱۱- وسایط نقلیه خارجی اعم از کامیون ، اتوبوس ، مینی بوس ، لکوموتیو و وسایط نقلیه ریلی بدون بار و مسافر و سواری و سواری که به عنوان یک محموله عبوری با نیروی محرکه خود قلمرو کشور را عبور می نمایند و فاقد مدارک معتبر بین المللی عبور میباشد در صورتی که توسط یکی از شرکتهای حمل و نقل بین المللی ایران مجاز اظهار گردند از لحاظ سپردن وجه الضمان تابع مقررات کالاهای عبوری می باشند.

ماده ۱۲- کلیه سازمانهایی که مسئول انجام عملیات یا تشریفات عبور کالاهای خارجی هستند از قبیل ادارات گمرک ، بنادر ، پایانه ها ، ایستگاههای راه آهن ، فرودگاهها و بانکها موظفند امور مربوط را در یک بخش یا دایره ای جدا از سایر بخشها و دوائر دیگر متمرکز نموده به طوری که انجام تشریفات عبور خارجی کالا در همان بخش یا دایره در اسرع وقت و بدون وقفه امکان پذیر باشد.

ماده ۱۳- تکمیل یا تغییر بسته بندی در مورد کالاهای عبور خارجی و همچنین نمونه برداری از آن بنا به درخواست کتبی صاحب کالا یا عبور دهنده بدون آنکه ماهیت کالا تغییر نماید در محوطه های گمرکی با نظارت مستمر گمرک و عبور دهنده حسب مورد می رسد وقع امر به طور تفصیلی قید و ضمیمه اسناد عبور می شود.

تبصره : در صورتی که کالا تحویل سازمان بنادر کشتیرانی یا شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران شده باشد صورت مجلس موضوع این ماده باید به امضای نماینده سازمان یا شرکت (حسب مورد) نیز برسد.

ماده ۱۴- ادارات گمرک و سازمانهای ذیربط درخواست کتبی صاحب کالا یا عبور دهنده را مبنی بر تخلیه کالا در اماکن و محوطه های گمرکی یا انتقال کالا از کانتینر به کامیون یا واگن یا هواپیما و بلعکس را قبول می نمایند.

ماده ۱۵- در صورت ضرورت وضع هرگونه عوارض بر کالاهای عبوری خارجی ، سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور موضوع را بررسی و با توجه به شرایط زمانی و مکانی و عمل متقابل سایر کشورها نسبت به کالاهای عبوری مربوط به جمهوری اسلامی ایران، پیشنهاد لازم را درخصوص وضع عوارض شورایعالی هماهنگی ترابری کشور به منظور تصویب به هیات وزیران ارایه می نمایند.

ماده ۱۶ - کلیه سازمانهایی که در امر عبور کالا وظیفه ای برعهده آنها مقرر است از جمله پستهای قرنطینه دامی و نباتی ، نیروی انتظامی و غیره موظفند ضمن فراهم نمودن امکانات لازم ساعت کاری خود را با ساعات ادارات گمرک مرزی مربوط هماهنگ کنند و در صورت ضرورت به صورت شبانه روزی فعالیت نمایند.

ماده ۱۷ - اداره گذرنامه مکلف است گذرنامه و دفترچه خروجی مربوط به رانندگان ایرانی متقاضی فعالیت درخطوط بین المللی را پس از درخواست شرکت حمل و نقل بین المللی که قبلا سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور به آن اداره معرفی شده است حداکثر هفت روز کاری صادر نمایند.

تبصره - وزارت اطلاعات موظف است پاسخ استعلام اداره گذرنامه پیرامون وضعیت رانندگان را حداکثر ظرف چهل و هشت ساعت به آن اداره اعلام نمایند.

ماده ۱۸ - رانندگان کامیونهای حامل کالای عبوری خارجی موظفند در مسیرهای عبور کالا که توسط سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور با هماهنگی وزارت کشور تعیین و اعلام می گردد تردد نمایند.

تبصره - نیروی انتظامی موظف است کامیونهای حال کالای عبور را در طول مسیر نظارت نموده و در صورت انحراف، آنها را به مسیر تعیین شده هدایت نمایند.

ماده ۱۹- چنانچه برای نیروی انتظامی مستقر در پاسگاههای طول مسیر عبور کالا ظن قوی قاچاق نسبت به محموله عبوری وجود داشته باشد یا با فک مهروموم (پلمپ) کامیون یا کانتینر یا هرگونه دخل و تصرف در کالای عبوری مواجه گردد فک مهروموم (پلمپ) و بازرسی محموله صرفا یا حضور نماینده گمرک تنظیم صورت مجلس امکان پذیر می باشد.

تبصره ۱- فک مهر و موم (پلمپ) و بازرسی کالا و تنظیم صورت مجلس در نزدیکترین گمرک انجام می پذیرد و در صورتی که امکان انتقال وسیله حامل کالا به نزدیکترین گمرک میسر نباشد نیروی انتظامی ضمن حراست از محموله عبوری تقاضای اعزام نماینده از نزدیکترین گمرک را به محل توقف وسیله حمل می نماید. پس از بررسی در صورتی که مورد مشکوکی مشاهده نشود کانتینر یا وسیله حمل و در صورت نیاز به تعویض وسیله حمل جدید برحسب مورد دوباره توسط گمرک مهروموم (پلمپ) و با درج مشخصات مهروموم (پلمپ) جدید در صورت مجلس اجازه ادامه مسیر داده می شود در غیر این صورت طبق مواد (۴۳) و (۴۴) این آیین نامه عمل خواهد شد.

تبصره ۲- انجام عملیات بازرسی و مهروموم (پلمپ) مجدد که در نهایت منجر به ادامه سیر می گردد نباید از بیست و چهار ساعت تجاوز نماید.

ماده ۲۰ - چنانچه کالای عبوری خارجی بصورت مستقیم از مرزهای زمینی وبدون انجام عملیات تخلیه و بارگیری از گمرک عبور نماید یا توسط وسای حمل به یکی از بنادر یا ادارات گمرک وارد و به صورت یکسره به وسایط حمل دیگر بارگیری و خارج گردد مشمول پرداخت حق بیمه محلی نمی باشد. در این گونه موارد در صورت ورود خسارت به کالا مسئولیتی برعهده گمرک نمی باشد.

ماده ۲۱- در صورتی که کالای عبوری خارجی در اماکن و محوطه های گمرکی و بندری تخلیه و برای آن انبار صادر گردد مشمول پرداخت حق بیمه مقرر برای کالاهای وارداتی به گمرک می باشد.

تبصره - چنانچه تصویر بیمه نامه، اداری اعتبار زمانی کالای عبوری خارجی از سوی عبور دهنده کتبا با ذکر تعهد و تایید اصالت بیمه نامه به گمرک ارایه گردد آن کالا مشمول پرداخت حق بیمه محلی نمی گردد.

ماده ۲۲ - هزینه های تخلیه و بارگیری و انبارداری محمولات عبوری طبق تعرفه ای که بنا به پیشنهاد شورای عالی ترابری کشور و تصویب هیات وزیران یا شورای عالی سازمان بنادر و کشتیرانی حسب مورد با رعایت ماده (۳۰) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب ۱۳۷۳ - وضع خواهد شد دریافت می گردد.

تبصره - تا تعیین تعرفه مذکور هزینه ها طبق تعرفه کالاهای وارداتی محاسبه و دریافت خواهد شد.

ماده ۲۳- کالاهای عبوری خارجی در صورت تخلیه در ادارات گمرک ورودی به مدت پنج روز از پرداخت هزینه انبارداری معاف می باشند.

تبصره - در صورت تجاز از پنج روز برای تمام مدت توقف هزینه انبارداری دریافت می شود.

ماده ۲۴- مدت توقف قانونی کالاهای عبوری خارجی در اماکن و محوطه های گمرکی کشور چهار ماه تمام می باشد که ابتدای آن از تاریخ تسلیم اظهارنامه اجمالی کالای عبوری و فهرست کل بار (مانیفست) یا تاریخ صدور قبض انبار مربوط میباشد.

تبصره ۱- در صورت وجود دلایل مورد قبول گمرک و تقاضای صاحب کالا یا عبور دهنده با پرداخت هزینه های مربوط به مدت چهار ماه دیگر قابل تمدید می باشد.

تبصره ۲- مدت مذکور در فرودگاههای و ایستگاههای راه آهن کشور سی روز بوده و برای سی روز دیگر قابل تمدید میباشد.

تبصره ۳- پس از گذشت مهلت توقف قانونی یا تمدید شده آن با اخطار کتبی بیست روزه توسط گمرک کالای عبوری متروکه و طبق قانون مربوط عمل خواهد شد.

ماده ۲۵- کالای فاسد شدنی که پس از تخلیه در مجاورت هوای آزاد و شرایط عادی به طور معمول ضایع یا فاسد می شود یا عرفا شروع به فساد یا تغییر شکل می دهد و کالایی که نگهداریش ایجاد خطر می کند و همچنین حیوانات زنده باید بلافاصله از گمرک عبور داده شود در غیر این صورت گمرک یا بندر هیچگونه مسئولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن یا نگهداری آنها نداشته و حسب مورد با اخطار قبلی کالا مترکه تلقی میگردد.

تبصره ۱- در صورتی که اماکن و محوطه های گمرکی برای نگهداری کالاهایی که طبعاً باید در سردخانه نگهداری شود تجهیز نشده باشند گمرک می تواند از پذیرفتن این قبیل کالاها در اماکن و محوطه های گمرکی خودداری نماید که در این صورت عبور دهنده مکلف است کالا را سریعاً عبور دهد یا با مسئولیت خود و رعایت سایر مقررات تحت مراقبت گمرک به سردخانه انتقال دهد.

تبصره ۲- در صورتی که شرایط نگهداری هر یک از کالاهای موضوع این ماده در اماکن و محوطه های گمرکی فراهم باشد کالاهای موصوف از شمول این ماده خارج می باشد.

فصل دوم : شرایط عمومی

ماده ۲۶- کالای عبوری خارجی می تواند به طریق زیر از قلمرو کشور عبور داده شود:

الف - عبور مستقیم از قلمرو جمهوری اسلامی ایران به خارج از کشور .

ب - حمل ترکیبی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران به خارج از کشور.

پ - نگهداری در مناطق حراست شده یا اماکن گمرکی و ترتیب حمل تدریجی یا کلی آنها به خارج از کشور.

تبصره - انجام عملیات مربوط به بندهای (ب) و (پ) این ماده با رعایت مفاد تبصره های (۲) و (۳) ماده (۳۱) این آیین نامه میسر خواهد بود.

ماده ۲۷ - عبور دهنده باید اظهار نامه کالای عبوری را در سه نسخه تنظیم و به همراه اسناد مورد لزوم به گمرک ارائه نماید.

ماده ۲۸ - گمرک پس از اخذ اظهارنامه و انجام تشریفات مربوط همزمان پروانه عبور را امضا و مهر نموده و به عبور دهنده ارائه می کند.

ماده ۲۹ - مدارک لازم برای الصاق به اظهارنامه عبور کالا عبارتند از :

الف - کالای وارد شده از طریق جاده :

۱- سی . ام . آر (رد صورت تسلیم تصویر ارائه اصل به گمرک عبور دهنده جهت تطبیق و تایید الزامی است).

۲-۲- تصویر سیاهه خرید (فاکتور)

۳- تصویر فهرست عدل بندی در صورت یکنواخت نبودن کالا.

ب - کالاهای وارد شده از طریق دریا :

۱- یک نسخه رونوشت از بارنامه.

۲- در خصیصه کالای عبوری.

۳- تصویر سیاهه خرید (فاکتور).

۴- تصویر فهرست عدل بندی در صورت یکنواخت نبودن کالا.

پ - کالاهای وارد شده از طریق راه آهن :

۱- بارنامه یا تصویری از آن که به تایید شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد.

۲- تصویر سیاهه خرید.

۳- تصویر فهرست عدلی بنید در صورت نیاز.

ت - کالاهای وارد شده از طریق هوا :

۱- بارنامه هوایی یا تصویر تایید شده آن شرکت هواپیمایی مربوط یا کارگزاران آن.

۲- تصویر سپاهه خرید.

۳- تصویر فهرست عدل بندی در صورت نیاز.

تبصره ۱- در مواردی که عبور خارجی کالا منوط به اخذ مجوز می باشد ارایه آن به هنگام اظهار جهت عبور خارجی ضروری است.

تبصره ۲- مانیفست محمولات عبوری خارجی که با لنج یا دویه وارد می گردد به جای بارنامه پذیرفته میشود.

تبصره ۳- کامیونهای حامل کالاهای عبوری تحت صحابت کارنه تیر با ارایه کارنه تیرو و سی . ام آر بدون نیاز به تنظیم اظهار نامه و سپردن وجه الضمان عبور داده می شوند.

ماده ۳۰ - پذیرش یک اظهارنامه برای عبور محصولات یک بارنامه در صورت گوناگون بودن نوع کالا همچنین پذیرش یک اظهارنامه برای عبور محمولات یک وسیله حمل موضوع چندبارنامه بلامانع است.

ماده ۳۱ - انجام تشریفات عبور کالاهای خارجی از قلمرو کشور در اولین گمرک مجاز ورودی صورت میگیرد.

تبصره ۱- به منظور دستیابی به مشخصات کالا جهت اظهار عبور دهنده می تواند قبل از تسلیم اظهارنامه از گمرک درخواست نماید اجازه دهد محموله با نظارت گمرک بازدید و مشخصات لازم یادداشت شود. گمرک با این درخواست موافقت خواهد نمود.

تبصره ۲- کالای عبوری خارجی چنانچه قبل از حمل به خارج از کشور بنا به تقاضای عبور دهنده به یکی از اماکن یا محوطه های گمرکی داخل کشور که به این امر اختصاص یافته است حمل و تخلیه شود پروانه عبور صادر شده طبق مقررات تصفیه

می گردد و به هنگام ادامه مسیر مجددا تشریفات عبور از همان گمرک داخلی انجام می پذیرد.

تبصره ۳- در صورتی که در ادارات گمرک مقصد داخلی وسیله حمل کالای عبوری به صورت انتقال مستقیم محموله تعویض

گردد نیاز به تصفیه پروانه نبوده و اعتبار آن تا خروج کالا از کشور به قوت خود باقی خواهد ماند و یک نسخه از صورت مجلس انجام انتقال مستقیم توسط حامل کالا به گمرک مقصد تسلیم یا ارسال می گردد.

تبصره ۴- فهرست ادارات گمرک مجاز برای انجام تشریفات عبور کالای خارجی از قلمرو کشور توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام می گردد.

ماده ۳۲- در مواردی که محمولات عبوری خارجی در اماکن و محوطه های گمرکی تخلیه می شود ارایه قبض انبار و اسناد مندرج در ماده (۲۹) این آیین نامه برحسب مورد جهت انجام تشریفات عبوری کالای خارجی ضروری است.

ماده ۳۳- محمولات عبوری خارجی نیاز به اخذ نظر آزمایشگاه و مجوز استاندارد ندارد.

تبصره - در موارد سوء ظن قوی بنا به تشخیص گمرک استعلام نظر آزمایشگاه بلامانع است.

ماده ۳۴- کانتینرهای حامل کالای عبوری خارجی به عنوان ظرف کالا محسوب و نیازی به اظهار جداگانه ندارد ولی شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی می‌توانند در بدو ورود به منظور تسهیل گردش این کانتینرها (ورود و خروج مکرر) برای کانتینر درخواست صدور پروانه‌ورود موقت بنمایند و گمرک مکلف به پذیرش آن می‌باشد.

ماده ۳۵- درخصوص محمولات یکنواختی که تخلیه آنها به علت بالا بودن مقدار و حجم محموله به طول می‌انجامد قبول اظهارنامه موکول به خاتمه عملیات نمی‌باشد و عبور دهنده می‌تواند برای این گونه محمولات به محض ورود اظهارنامه تسلیم و نسبت به انجام تشریفات گمرکی اقدام نماید.

تبصره - محمولات وارد شده توسط لنج و دوبه که فاقد بارنامه می‌باشند هر یک از اقلام مندرج در مانیفست آنها مشمول تسهیلات این ماده خواهد بود.

ماده ۳۶ - هرگاه مشاهده شود که کالاهایی که به منظور عبور از قلمرو کشور به گمرک ورودی اظهار گردیده است وجود نداشته یا کسر می‌باشد صورت مجلس تنظیم و اظهار نامه تسلیمی و پروانه عبور برآن اساس تصحیح و کالا عبور داده می‌شود.

ماده ۳۷ - گمرک ورودی با هماهنگی و کسب نظر سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور با توجه به طور مسافت چگونگی راه فصول سال و نوع وسیله مهلتی را برای حمل کالای عبوری تعیین و در پروانه عبور قید می‌نماید.
تبصره ۱- مهلت تعیین شده در پروانه عبور خارجی از زمان خروج کالا از درب خروج اماکن یا محوطه های گمرکی محاسبه می‌گردد.

تبصره ۲- چنانچه وسیله نقلیه حامل کالای عبوری در طول مسیر به علت نقص فنی یا دلایل موجه دیگر به تشخیص گمرک متوقف و این توقف باعث اتمام مهلت زمان تعیین شده در پروانه گردد هدایت کننده وسیله حمل یا عبور دهنده باید قبل از اتمام مهلت موردنظر مراتب را به نزدیکترین گمرک محل توقف کامیون یا گمرک مقصد تعیین شده در قلمرو کشور اعلام نماید.

تبصره ۳- نزدیکترین گمرک محل توقف کامیون در صورت اطلاع موظف است موضوع را بررسی نموده بلافاصله مراتب را به گمرک ورودی و خروجی اعلام کند.

تبصره ۴- عبور دهنده یا هدایت کننده وسیله حمل در هر حال موظف است پس از رفع مشکل بلافاصله وسیله حمل را راهی مقصد نماید.

ماده ۳۸- پروانه عبور باید در طول مسیر عبور همراه وسیله نقلیه حامل کالای عبوری خارجی باشد.

تبصره - در مواردی که کالای عبوری خارجی مندرج در یک پروانه با بیش از یک وسیله نقلیه حمل می‌گردد گمرک عبور

دهنده ملزم است مشخصات محموله عبوری و همچنین مشخصات وسیله حمل و شماره مهروموم (پلمپ) الصاقی را در ظهر تصویر پروانه عبور قید و گواهی نموده و تسلیم عبور دهنده نماید تا در طول مسیر به همراه وسیله حمل باشد. در این گونه موارد اصل پروانه همراه آخرین وسیله نقلیه حمل و به گمرک مقصد یا خروجی تسلیم خواهد شد.

تصویر پروانه مذکور در طول مسیر برای نیروی انتظامی به منزله اصل و برای گمرک مقصد داخلی گمرک خروجی جهت انجام عملیات معتبر خواهد بود.

ماده ۳۹- به هنگام ورود کالا عبوری خارجی به گمرک خروجی یا مقصد در داخل کشور عبور دهنده یا نماینده وی باید پروانه عبور یا تصویری از آن را که به ترتیب مقرر در ماده (۳۸) این آیین نامه گواهی شده است همراه با وسیله حامل کالا به گمرک مقصد در داخل کشور یا خروجی تسلیم نماید.

ماده ۴۰- گمرک خروجی یا مقصد پس از بررسی اجمالی و اطمینان از صحت مهروموم (پلمپ) و عنداللزوم تطبیق مشخصات ظاهری کالا با مندرجات پروانه یا تصویر گواهی شده آن اجازه خروج از مرز یا تخلیه را صادر می نماید.

ماده ۴۱- پس از خروج یا تخلیه بار در گمرک مقصد در داخل کشور یا خروجی گمرک مزبور بلافاصله مراتب را در ظهر پروانه عبور یا تصویر گواهی شده آن تایید امضاء و مهور نموده پس از ثبت در دفاتر مربوط و نگهداری آن در ماتب را از طریق دورنگار یا سایر وسایل مخابراتی الکترونیکی ماهواره ای و رایانه ای به گمرک ورودی اعلام و رونوشت آنرا به عبور دهنده یا نماینده وی تسلیم می نماید. در هر حال تصفیه نهایی منوط به ارایه اصل پروانه عبور خارجی می باشد.

ماده ۴۲- گمرک صادر کننده پروانه عبور خارجی باید به محض دریافت تاییدیه نهایی گمرک مقصد در داخل کشور یا گمرک خروجی مبنی بر ورود و تحویل یا خروج کالای عبوری تعهدات عبور دهنده را خاتمه یافته تلقی و وجه الضمان مربوط را مسترد یا تصفیه نماید.

ماده ۴۳- در مواقعی که گمرک مقصد داخلی یا گمرک مرز خروجی را فک مهروموم (پلمپ) یا احتمال دخل و تصرف مواجه میشود باید با حضور هدایت کننده وسیله حمل (راننده) و نماینده عبور دهنده به بازرسی کالا پرداخته و آن را با پروانه عبور تطبیق دهد و در صورتی که سوء نیست و مغایرتی احراز نشود اجازه خروج کالا یا تخلیه صادر و در غیر این صورت رسیدگی و وفق مقررات عمل خواهد شد.

ماده ۴۴- هرگاه مهروموم (پلمپ) گمرکی عمدا شکسته شده باشد و دخل و تصرف در کالای عبوری خارجی شده باشد یا مرتکب یا مرتکبی طبق قانون راجع به مجازات قاچاق رفتار می شود. بعلاوه چنانچه این عمل مستوجب کیفر دیگری برطبق مقررات قانونی باشد مرتکب به همان کیفر نیز خواهند رسید.

ماده ۴۵- چنانچه محکومیت اشخاص حقیقی یا حقوقی از طرف دادگاه ذیصلاح قطعیت یابد به موجب قوانین و مقررات جاری

کشور مرتکب یا مرتکبین مستوجب محدودیدت و یا محرومیت‌های دیگری هم باشند با آنان طبق مقررات اخیر نیز رفتار خواهد شد.

تبصره - در مواردی که عبور دهنده با تشخیص مراجع قضایی در امر قاچاق یا تخلف دخالتی نداشته باشد از هرگونه محدودیت یا پرداخت جریمه مبری می باشد.

ماده ۴۶- رانندگان وسایط نقلیه حامل کالای عبوری خارجی موظفند کالای مورد حمل را عیناً بدون هرگونه دخل و تصرفی در مهلت مقرر در پروانه عبور به گمرک مقصد داخلی یا گمرک خروجی حمل نمایند.

اصلاحیه آیین نامه اجرایی

قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی

از قلمرو جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و ترابری - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۶ ۱۱ ۱۳۷۹ با توجه به نظر رئیس محترم مجلس شورای اسلامی (موضوع نامه شماره ۲۹۵۷ ه ب مورخ ۳ ۹ ۱۳۷۹) تصویب نمود

آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران، موضوع تصویب نامه شماره ۳۸۵۸۲ ت ۱۹۷۸۹ مورخ ۳۰ ۹ ۱۳۷۷ به شرح زیر اصلاح می شود

۱ - در ماده (۲۳) عبارت (و فراهم نبودن وسیله بارگیری و حمل فوری کالا) بعد از عبارت (گمرک ورودی) اضافه می گردد.

۲ - تبصره های (۲) و (۳) ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می گردد

تبصره (۲) - مدت مذکور در فرودگاه ها دو ماه و ایستگاههای راه آهن چهار ماه می باشد.

تبصره (۳) - پس از گذشت مهلت توقف قانونی، کالای عبوری متروکه شده و طبق قانون مربوط عمل خواهد شد. معاون اول

رئیس جمهور - حسن حبیبی